

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetések helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: 5t hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrűtca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyiltter sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként
egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft o. é.
kilencz óra 9 „ „
félévre 6 „ „
övnegyedre 3 „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőség-hez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

Hazai vasutaink és — a magyar nyelv.

Pest, ápril 24.

(Cs. J.) a mult hóban volt egy éve, hogy a közmunka és közlekedési m. kir. miniszterium a vasuti intézetekhez s illetőleg az összes közlekedési vállalatokhoz egy körrendeletet intézett: melylyel az illető közlekedési intézeteket erélylyel arra utasítja, hogy személyzetüket a lehető legnagyobb szigorral a magyar nyelv megtanulására szorítsák; miután 1874. év január elsejétől kivétel nélkül minden vasuti intézet köteles hivatalos nyelvvül a magyart használni, s — hogy oly hivatalnok, ki a hazai nyelvet ez ideig el nem sajátítja, hivatalától el lesz mozdítandó.

Ez év elején alkalmunk volt e mindenestre fontos és életbevágó nemzeti jellegű ügyben aggodalmunknak kifejezést adni.

Mindazt mit akkor a lefolyt 1872-ik évre vonatkozólag elmondottunk, ma is változatlanul aláírjuk.

A fentemlített miniszteri rendelet jogos voltának megbírálása ma már túltelt álláspont. Józan ember, kinek a hazafiság és a nemzet jogairól csak a legparányibb fogalma is van: kénytelen beismerni azt, hogy a miniszteri rendelet közóhaj, a nemzet kívánatainak felelt meg s ennek érvényesítését erélyes eszközök segítségével is kell, hogy foganatosítsuk.

Nem akarjuk a tárgyat személyes térére terelni; bár ez esetben állításaink alaposágát annál élesebb színben tudnók igazolni. Elég adatot nyújt azonban a semleges álláspont is, melyről véleményünket kimondjuk.

Még 8 hó van hátra, — s az 1874-ki év beköszöntéhez. És vajjon lesz-e addig eredménye a többször említett rendeletnek?

Magyar vasuti intézeteink $\frac{2}{3}$ -ad része még mindig teljesen német nyelven vezetett összes ügyeit. A hivatalos nyelv, a hivatalos acták, az ülések stb. — mind, mind németek! A szegény magyar nyelv saját édes hazájában csak ott üti fel fejét, a hol a szükség kívánja, s hol oly ügyekről van szó, melyek az illető intézet által vagy a miniszteriumokhoz, vagy esetleg egyesekhez intézettek.

E czélra aztán természetesen a fogalmazók és fordítók egész raja van alkalmazva, kik az évi költségvetésben nem kevés összeggel nagyobbítják, és kik a németül kidolgozott ügyeket azután — sokszor nem csekély munkával — magyar mezben állítják a világ elé: annak jeléül, hogy „hisz mi magyarul dolgozunk“!

Mondom: e tárgyról — sokat lehetne írni.

Jelen alkalommal beakarjuk és befogjuk bizonyítani azt, hogy 1874-ben vasuti intézeteink a magyar hivatalos nyelv használatában épen ott lesznek, hol ma állunk; mégis azon különbséggel, hogy akkor — a mennyiben a miniszteri rendeletben foglalt fenyegetések életbeléptetve alig lesznek — még inkább fogják az illető intézetek esőkönösségükkel a germanisatio zászlaját lobogtatni — a magyar nemzet, a magyar nemzetiség szegényére.

Nem hiszszük, nem tudjuk elhinni, hogy e csekély időközben a sokak által tápláltremények csak részben is teljesüljenek.

Nem hiszszük pedig több, igen fontos s életbevágó oknál fogva.

Az első ok — a sok közül — az idő rövidsége, mert nyolcz hó nem elég egy nyelv megtanulására, eddig pedig tudtunkkal igen kevesen vannak olyanok, kik a magyar nyelv mielőbbi elsajátítását szívükön viselik, s szorgalmasan tanulnak is.

Ez természetesen baj; de erről a miniszterium nem tehet, mert hisz rendeletét még a mult év elején adta ki s a kitűzött két évi időköz még sem oly csekély, mely alatt utóvégre is a magyar nyelvet megtanulni ne lehetne! — Tehetnek azonban róla a magyar vasuti intézetek, kik csak a legutóbbi időkben kezdik átlatni azt, hogy hisz Magyarországon vannak és nem Germania valamelyik tartományában. Csakhogy későn látták be! Midőn a ház már teljes lángokban ég: a menekülés életveszélylyel jár.

Különbö is, miként képzelhető az, hogy egy éveiben már előre haladt férfiu, a magyar nyelvet oly mértékben sajátítsa el rövid idő alatt, hogy képes legyen magyarul dolgozni?

A ki a magyar nyelvet dadogja, még nem tud a hivatalban magyarul gondolkodni és magyarul dolgozni! Ez mindenestre oly fontos és megdönthetetlen igazság, melynek alaposága ellen kételyeket alig tudna valaki támasztani.

Vegyük most ehhez a körülményt — és ez fájdalom nem ritka eset — hogy a jelenleg sok helyen tulszámaban alkalmazott németek legnagyobb része könnyedén veszi a dolgot s fitymálva szól: „was kann man mir machen? Ich werde deutsch arbeiten, und man wird mir nichts dagegen einwenden; da müsste man ja unsere ganze Direction entlassen! stb. stb.“ Ily esetben csak megközelítő eredményről sem lehet szó.

Sok vasutnál — nem akarjuk megnevezni őket, de ha soká tart még esőkönösségük, megteesszük ezt is — annyi a német elem, hogy a magyar hivatalnok csupa „auftrag“ gyanánt szerepel a személyzet statusa között.

Aztán 1874-ben mindezeket elbocsássuk? Nem mondjuk ki mi sem, hogy a jelenleg alkalmazott német hivatalnokokat mind bocsássák el; mert hisz csalados ember, csalados ember marad: ha német is!

Minden vasuti intézet tekintse azonban legszentebb kötelességének azt, hogy a társulat mielőbb magyarosodjék.

Ezért pedig szükséges, hogy minden hivatalnokot, ki oly könnyedén veszi a dolgot s csupa „csak azért sem“ — ből nem tanulja ama nemzet nyelvét, melynek kenyerét eszi, azonnal utnak ereszsen. Menjen Amerikába, germanisajlon ott!

Ha a vasuti intézetek ezt tenni elmulasztják: lépjen fel a kormány, s iparkodjék érvényt szerezni saját rendeleteinek, mely törvény, melyet megtartani annyival inkább kö-

telessége, miután ma még minden vasuti intézet többé-kevésbé rá van szorulva a kormány támogatására. Ha huzza a subventio nyújtotta előnyöket, ne feledje a nemzetjogos követeléseit sem!

Ne engedje meg egy intézet igazgatósága sem, hogy kebelében németül dolgozzanak. Vagy ha ez a jelenlegi viszonyok közt lehetetlen, adjon rendeletet s legyen szigorú és részrehajlatlan ennek ellenőrzésében: — hogy az intézet mind ama hivatalnok, ki a magyar nyelvet bírja, csupán és kizárólag magyarul dolgozzék mindig.

Ügyeljen a kormány arra, hogy a vasuti intézetekhez ne neveztesse ki oly egyéneket, kik a magyar nyelvnek csak hírét hallották még; de különösen s a legszigorubb éberséggel ellenőrizze azt: hogy nagyobb állomásokra semmiesetben német ne neveztesse ki. Mert tudjuk tapasztalatból, hogy a hol a főnök német, ott a germanisatio-nak erős protectora támadt.

Igyekezze a kormány a vasuti tanfolyamok tanárait oda utasítani: hogy azok az előadandó tantárgyakat csupán s kizárólag magyar nyelven adják elő; nehogy a kivételes előadás idővel rendszeressé váljék, a mint különben erről magunknak már nem egy ízben kellett szomorú meggyőződést szereznünk.

Végül még egy pontra öhajtsuk figyelmünket kiterjeszteni s ez — a közös vasuti vonalokat illeti. Ama vasutakat értjük ez alatt, kik a magyar vonalokon kívül ott künn is bírnak terjedelmes vonalokkal.

Ily vasutakat többé létesíteni ne engedjen a kormány. A déli vasut, az osztrák államvasut és — ide tehetők még mint közlekedési vállalatot, a cs. kir. sz. duna-gőzhajózási társulatot — soha magyar nyelven nem fogja vezetni ügyeit. Pedig megkövetelhetők tőle, mert hisz ép úgy szedelik át honunkat, vonalait, mint a magyar vasutak s következőleg ép úgy osztognak a forgalom és közlekedés nyújtotta előnyökben, mint akár milyen más vasut.

A meglevőt meg nem letté tenni nem lehet, de a jövő még a mienk, s e felett mi rendelkezünk.

A vasuti intézetek legnagyobb része magyar nyelvtanfolyamot indított, melyben a német ajku hivatalnokok a magyar nyelvet könnyen elsajátíthatják.

Ezen tanfolyamokat 50—60 beirott közül itt-ott, néha öt-hat látogatja s a megfizetett tanár aztán az üres falaknak perorál.

Ha az ember kérdezi: miért nem látogatják a tanfolyamot, mely csupán értetek állított fel, oly feleletet kap, mely az előbb idézethez hasonlít.

Mi az életből merítjük adatainkat s így nem lehet szándékunk a dolgokat ferdén vagy megnagyobbított alakban felhozni.

Ha a kormány ezentul is oly közönnnyel nézi sok társaság e tekintetbeni manipulatioit; ha erélyes fellépésével még csak kevés ideig is késik: biztosítjuk, hogy rendeletének annak idején nem lesz képes érvényt szerezni.

Mi e tekintetben a vasuti intézetektől nem várunk semmit.

Egyedül a kormány erélyében helyezünk bizalmat.

Csak erély kell, a többi magától jön! Czikkem végén jónak találom megjegyezni, hogy az összes magyar vasutak közül

csak kettőt ismerek, melyek jelenleg magyarul dolgoznak, magyarul vezetik úgy kül- mint belügyeiket. És én szívesen nevezem meg e két vasutat, ezek: „a magyar királyi államvasutak“ és az „észak-keleti vasut“!

Legújabb táviratok.

Bécs, apr. 23. Risztics, a szerb miniszterium új elnöke, ma d. u. 1 órakor fogadtatott Andrassy Gyula gr. közös külügyminiszter által. Az audientia főtárgya valószínűleg a szerb kormányának vizsgálódása a török kormányval. Tudvalevő, hogy külügyőrünk Milan herczegnek azt javasolta, hogy keresse Konstantinápolyban személyesen a kiegyezést, és hogy az orosz kormány egyenesen azt tudatta, hogy ez ügyben nem ajánlhatja föl támogatását.

Fiume, apr. 23. Gróf Szapary Géza Fiume új kormányzója ma délelőtt 10 órakor vonult be díszesen fellobogózt városunkba, 12 órakor ő excellentiája a tanácsteremben egybegyűlt városi képviselőség és nagy számmal megjelent polgárok által lelkesen fogadtatván egy többszörös tapsvihar által félbeszakított olasz nyelven tartott hazafias beszédben üdvözlé s város képviselő testületét és lakóit, igérvén a város felvirágzását és emelkedését autonómiaját mind szilárdabb alapokra fektetni. D. u. 3 órakor nagy ebéd a kormányzónál, este díszelőadás a színházban. Holnap hatóságok és testületek fogadtatása.

A „P. L.“-nak ápril 19-ről a következőket írják Belgrádból:

A „Jedinstvo“ nyilatkozatát positiv lépések követték, melyek czélja az, hogy Szerbia viszonyát Magyarország-Ausztriához kedvezővé alakítsák. Egyelőre annyit mondhatok, hogy a külügyi politikánkban várt fordulat már beállott és bevezetett ténynek tekinthető. A fejedelem konstantinápolyi utazása valóban végbemegy, s alapos romény van, hogy ez utazás az ország hasznára lesz, — mert a szultán ez esetben, saját kezdeményezéséből fog Szerbiának engedményeket tenni.

A „Ref.“-nak Bécsből azt távirják, hogy Ristic Milan fejedelemnek egy sajátkezű levelét adta át gr. Andrassy-nak, s ez által tegnap fogadtatott.

Bécs, apr. 23. Az alsóház mai ülésében a ministeri padokon látható volt az újon kinevezett miniszter Ziemiakowski. Több delegatus megválasztása, és két interpellatio-ra való válaszadás után Hopfen elnök a zárbeszédet tartá meg; kiemelve a reichsrath tevékenységét; utalt a jövőben közvetlenül választandó képviselőházra, mely a parlamenti jogokat az öszbiradalom nevében és érdeké gyakorolandja; beszédét a császár iránti hűségben, ragaszkodás és köszönet kifejezésével végezve, háromszoros éljént mondott ő felségére. Herbst az elnöknek mondott köszönetet, ki meleg szavakkal válaszolt.

Nápoly, apr. 23. Az orosz corvette Raguzába ment el, hol a montenegrói fejedelmet veendi fel fedélzetére, ki látogatást akar tenni Sorrentóban az orosz császárnénál.

Marburg, apr. 23. Tegnapelőtt az olasz közművesek a munkaidőnek esti 7 óráig való megtartása miatt az idevaló közművesek részéről kövekkel dobáltattak meg. A kihágásoknak tegnap a katonaság vetett véget. Több elfogatás történt.

Puló-Penang, ápril 22. A hollandiai expeditió visszaparancsoltatott Padangba. Attól félnek, hogy Sumatra más részeiben újabb lázadások törnek ki.

Frankfurt, apr. 23. A mai éjjel egész nyugalmasan mult el. A szomszéd helyörségekből érkezett katonaság éjjelkor a polgároknál szállásoltatott el. A katonaság a börzeületeiből és a terekről visszavonott. A város a maga rendes helyzetében van.

Páris, apr. 22. A conservatívek bizottsága egy körlevelet adott ki, melyben Stoffel jelöltsége ajánlatik. A körlevél Larocheoucauld, Bisaccia és Chopart tengernagy által van aláírva. — Valótlán a lapoknak azon hirt, mintha Thiers tegnap Man-teuffel tábornokot elfogadta volna, mert ez utóbbi nem is jött Párisba.

Frankfurt, apr. 22. Eddig 12 halott és 38 sebesült van hivatalosan constátálva; 150-nél több elfogatás történt. A katonaságból egy tiszt és több katona, a rendőrségből egy biztos és három legény sértelet meg kődobással.

Keleti viszonyainkról

a delegatió külügyi vitája alkalmából, a „P. N.” következőleg nyilatkozik:

Semmiképen sem bicsuljuk kevére azon nehezségeket, melyekkel diplomatiánk a keleten megküzdeni kénytelen; tudjuk, hogy elvégre is csak „douce violence”-hoz kell e tekintetben nyulnunk, és hogy ép úgy Törökországban, valamint a fejedelemségekben a belállapotok tarka színvegyülése semmiképen számba nem vehető, és minden előleges kombinációt lehetlenné tesz. Azonban nem kevésbé tudjuk, mily döntő hatalommal bírnak külső befolyások ez államok belső alakulására és azért kockáztatjuk azt az állítást, hogy minden csak azon módtól függ, melylyel egyéb nemzetközi vonatkozásainkat a keleti ügyekben érvényesíteni képesek vagyunk. Hatalmas és jelentékeny államokkal való baráti viszonyok soha sem képezhetnek célt önönmaguk végett; azok az érdekek közösségén alapszanak és épen csak addig tartanak, míg az érdekek közösek.

Az a kérdés merül fel tehát, vajon szövetségünkben csak előnyt nyújtunk-e vagy olyant kapunk is; vajon barátságos viszonyaink a szomszéd hatalmakkal reánk nézve is megérellel-e a látható gyümölcsöket? — E tekintetben Andrassy gr. a leg-távolabbról sem adott fölvilágosítást, ámbár igen kedvező alkalma volt, és csak az a remény vigasztalhat, hogy hallgatását arra magyarázzuk, hogy kedvező dolgokat akart elhallgatni. Ha ez áll, akkor a külügyek miniszterének tartózkodásával annál inkább meg lehetünk elégedve, mert ily körülmények között rövid idő alatt örvendetes tények zajtalanul működő politikájának lehangosabb szószólói lesznek. Mindenekelőtt megnyugvást merítünk azon meggyőződésből, hogy Andrassy gróf nem azon férfi, ki látszólagos eredményekkel megelégednek, melyek azonnal megsemmisülnek, és hogy másrészt oly magas tehetséggel és hathatós eréllyel áldatot meg, hogy a legnehezebb körülmények közepette is képes maradandó eredményeket létesíteni.

Gizella főhercegnő

esküvője alkalmából az „Athenaeum” következő érdekes cikket közöl

Bécs, a több örömet, mint szenvedést, több dícsőséget, mint megaláztatást látott császár-város, e napokban megint ünnepet, ünnepeket ül, fényben és örömben áradókat: Gizella királykisasszony és Lipót herceg nászának ragyogó ünnepeit.

A menyegző fényéhez, mint a hogy az aranyat a föld, a gyémántot a mélység adta: nem

TÁRCA.

„BÁNFY DÉNES”

(korrajz két kötetben).

Irta

Komáromy Ferencz.

Második kötet.

XII.

Vasvári.

A levél a tanács uraknál általános megdöbbenést okozott. Második Rákóczy Györgynek a lengyel ügyekben észélytelen beavatkozása újabb esemény volt, mint hogy fejedésbe merülhetett volna. De előtűk fektűt a porta tilalma is, mely valamennyi izeneteivel A pafit mindannyiszor vesztégülésre intette és figyelmeztette. Jónak látták tehát Telekit ezen tilalomra emlékeztetni, megírva, hogy minden általa tett és ajánlott intézkedések még koraiak, hogy ha már kiindult, igyekezzék mentől előbb jó módjával visszatérni a fegyvert letenni; az pedig, hogy Kővár-ból ágyukat, valamely magyarországi városomra kivigyen határozottan tilalmaztatik.

A pafinak ezen határozott ellenzés nem tetszett, mert családi és magán indokai voltak, mint láttuk, hogy a magyarországi ügyekben, az alattomban is, keze benne legyen, de a jelzett ellenzéshez nézve tulajdonkép hatalmas védurától a szultántól származott, jó képet kellett, hogy mutasson; aláírja tehát a tanács ülésben a fennirtak szerint fogalmazott rendeletet és Baló Lászlónak utasításban adatik, hogy ha a portán a beütés ellen szó emelhetné, őt és a rendeket nyilvánítsa ártatlanoknak s az egész merénylet egyedüli okául és indítójául nevezze meg a kővári kapitányt. Bécsbe is elindítja Maoskásy Boldizsárt küldetésére nézve abban állapotok meg, miszerint ő kegyelme hangsúlyozza a bécsi kormány ballépéseit, melyek Magyarországot szélsőségekre kényszeríték s élénken jelezze az erdélyi kormány békés inten-

legutolsó sugarak azok, melyeket a nemzetek hő részvéte hoz az öröm és vígság hajlékába, melyben trónusuk és koronájuk áll. Az örömben felzengő epithaliumok édes harmoniáját a nagy kíséret teszi mámorosítóvá. Az uralkodó családi örömmünnepe maga körül találja népeit; ott a magyar birodalomnak örömben, buban hűséges népét. Bár szent igaz, hogy az igazi szeretet salaktalan aranyának a szerencsétlenség a próbaköve, — az is szent igaz marad, hogy a népek immár megszűntek hunyáskodók lenni, és hogy az öröm szavait meg lehet különböztetni a közönyeitől. Örvendetes látvány lehet ez ránk, kiknek jólétét vagy nyomorúságát mindig az a viszony fejezte ki leghívebben, melybe királyainkhoz állottunk; örvendetes látvány a király örömben mindenünnen részt venni siető magyar küldöttségek és a királyi ara asztalán magasra halmozott ajándékok, melyek mind magyar kézből kerültek, a művész kezétől kezdve a parasztasszonyéig.

Minél ritkábbá válik a nagy politika látkörén ez áldásos viszony, minél messzebb távolodnak a nemzetek fejedelmők háza népétől; annál több okunk van örízni a régi erényt, mert annál több okunk van annak meggondolására, hogy mik vagyunk mi és mi uton boldogulhatunk? Mi nem fogadtuk be a francia példaszót: mi a királyság? több egy francziával; nem fogadtuk be és legelső magyar embernek neveztük a királyt. Nem állunk sokad magunkkal, igaz. A kegyelet, melyet az angolok ősz királyasszonyának nagy erkölcsű alakja leborulásra kénytet, aggodva vizsgálja magának az intézménynek roszdás sarkait, hogy képes lesz-e megvédeni a népszerűtlen örökös. Franciaországgal isten a megmondhatója, mi fog történni; csak egy bizonyos, hogy ha monarchája lesz, az kegyeletet francia szívekben nem talál. Spanyolország egy része rabol és vérzik ugyan monarchikus rajongásában; de nem volt még rá eset, hogy a hevílkény nemzet szíve szeretetével fordult volna az Escurial valamelyik halottja felé. Az olaszt is csábítja két testvére példája. A svédek megtagadták új királyuktól a koronázási költséget. Így nem sokad magunkkal vagyunk. De tudjuk azt, hogy sokszor biztosabb egy szigeten állanunk, mint a veszélyes árba bizni magunkat. És még ha e szigetre természetünk és viszonyaink hangos és könnyen érthető szava szólít.

Örvendjünk mi a régi erény épségének, mely fellángolására méltó családot vesz körül. A király hosszú ideig egy álomnak élt, melynek lidércnyomása a mi szívünkre nehezűt. De az ő számára örvendesebb pálya volt megírva a végezt könyvében, mint filozof elődjének, ki már haló fejét vette körül busztulás és új élet zürzavara. Neki az erkölcsi bátorsághoz idűt is adott sorsa, hogy megállás, minő aratást hozott az új velés az eddig csak konkolyt termelt földön, hogy érezze a nevé környező tiszteletet, melyhez örökre odafűzve marad százados vonaglásunk jótékony kiengesztelésének áldásos emléke. És a királyné! — itt rövidke letűnk. A magyar trón nagy női erényekben nem volt gazdag; voltak fényes nevű királynéink, de többen,

tióit, melyek a közbenjárás határait, valamint eddig, ugy ezután sem lépndik át.

A Telekinek kiadott válasz illetőleg rendelet 17-iki kelettel 18-án virradatkor utnak indítatik, de míg az küldetése helyére a jó távol eső Szathmár vidékére érkeznek, a koczka eldobatott.

17-én, Teleki már Szathmár előtt áll s a német őrséggel csatároz, eredményt azonban egyik föl sem bírva kivívni, Teleki hadait éjji szállásra az órányi távolban fekvő Vasvári faluba vonja vissza, meghatározván, hogy a szervezkedő Weselényi Pál csallakozását s annak folytán hadseregének komoly hadműveletekre alkalmassá tételét ezen pozíciójában bevándja. De ez uttal Teleki Mihály uram számítást eltevőztette.

Szeptember 20-ika lett a hiu remények leleplezésének, a hazafi fájdalomnak és kiábrándulásnak szomorú napja. Reggel óta szakad az eső. Szathmár és Vasvári környéke különben is ingoványos lápos fekete föld. de a sok eső a mocsáros és süppedékes helyeket még szaporította.

Az őszi komor napot fekete setét éjj követte. Az előőrsök kiálltva ugyan s a tiszteknek megrendelve volt, hogy az őrszemeket vizsgálják; de ha tiszt uram komozidál, lehet-e kívánni a közharczostól, hogy el ne alugyék?

Éjfélt után a fellegek szétoszlanak, az idő tisztulni kezd s az égboltozatján imitt amott egy-egy csillag csoport fölűnik.

A várbeliek a fölkelők hadát megugraszthatni napok óta lesik az alkalmat. most az éjji nyugalom alkalmoszerűnek az idő kedvezőnek tűnő föl, kirohanást tesznek s a kis magyar tábor azon veszi észre, hogy körülkerítve s megáradva van.²²⁾ Harci láma és taraczk durrogás riasztja föl az alvókat, vagy örökre alunni hagyja a későn ébredőket!.

Az előőrsök vonala áttörve van. a lovas vasas némethad vészrobajjal közeledik a faluhoz. menekszik mindenki, a hogy tud. s a merre lehet..

²²⁾ Bethlen János II. 247—249.

kik nem dícsőséget visznek sirba, ha emléküket magukkal eltemetik; ama kevesekhez egy nagy sorakozik napjainkban. Nevét áldják kunyhóban, palotában, mely magyar földön fekszik. A gyöngye kéz, mely, mint a természet szent erői, látatlan hajtotta végre nagy munkáját, már régesrég porlani fog és porlani a szívek, melyeket magának meghódított: mikor emlékének öröksége meg nem fogva száll szívről szívre. E szent emléket nem fogja semmi fenyegetni. Még az új történet is, mely a csaták hőseinek oltárait fenyegeti, ujakat fog emelni a béke munkásainak.

E királyi pár örömben vesz részt a magyar nemzet az ünnepen, melyen a királyi szűz, bucsuzva az ősi várakból, élete boldogságának ajtaján belép. Szerencsés pillanat volt, melyben a fejedelmi pár gyűrűt váltott. A király arra keze sem engedte az áldozat, sem biztosító kezesség, sem lekötöző ajándék. A koronás menyegzők első meghívott vendégét: a politikát ide meghívni nem volt szükséges; a birodalom érdeke ma nem kívánja áldozatul uralkodója gyermekét. Csak szíve hajtotta a föld felé, melyet anyja szülőföldének nevez; szíve az ifjú vőlegény oldalára, ki hercegi koronájához gazdag babérfűzert vitt magának. Menjen, éljen, viruljon ott! És a múkinéssel gazdag Münchenben ne feledkezék meg végkép a mi szegény városainkról, melyek ime jó szívvel hozott ajándékokkal kedveskednek; és új hazája tündéri havasai közt ne feledje el végkép a mi földünket, melynek népe keze munkáját szintén elküldte a királykisasszony nászhozományá közé; és a jó és hű bajorok közt ne feledkezék el végkép a magyar nemzetről, mely mindenkor hű szívvvel várja, jó szívvel látja.

Im ez hódoló üdvözlétünk a fejedelmi ház örömmünnepe; im ez tisztelő bucsuzásunk a szülőföldjéről tova induló királykisasszonytól.

„Athenaeum”.

A kolozsvári „Kisegítő pénztár-egylet”-nek 1872 január—decemberi üzletének forgalmi-ki-mutatása.

Bevétel.

1. Készpenz áthozatal 1871-ik évről 110,993 ft 22 kr.

2. Felek betételei 1872-ik évben 1.636,848 ft 25 kr. Felek betételei utáni tőkésített kamat. 126,812 ft 70 kr. összesen 1.763,660 ft 95 kr. Tartaléktőkének adott illetéke 3155 ft 92 kr. Tartaléktőkének adott kamat 1289 ft 05 kr. összesen 3444 ft 97kr., főösszeg 1.768,105 ft 92 krajczár

3. Kezelési bevételek: Rendes 6% kamatban 126,598 ft. Provisióban 20,727 ft 15 kr. Értékpapírok utáni kamatban 5,906 ft 91 kr. Értékpapírok utáni provisióban 536 ft, Hátralék kamatban 3,491 ft 70 kr. Egyleti ház jövedelméből

A gyalogság a falu körül sátrak alatt tanyázván s egyszersmind az előőrsi vonalokat képezvén, midőn áttörtet, a legnagyobb rendeltségben futásnak eredt, de a lápok és mocsárok közül menekülni nem tudván, a legválságosabb helyzetbe jutott...

A lovasság a falu főterén tömegbe gyűl, gyorsan sorakozik s az őntudat, hogy ha több volna is az ellenség mint fűszál keresztül vágják magukat, fölgyullanyozza őket.

Indulásra, támadásra kész minden. A döntő percz megérkezett, midőn a dandár parancsnok ajkán egyszerre meglebben a szó „hol van a fővezér.”

Teleki Mihály uram a jobb házak egyikében a falu közepén szálal. A háznak tágos pitvara s utcafelel két szobából álló lakosztálya van. A fővezér a kis oldalszobában, titkára a nagyobb külső szobában alusznak, a pitvarban a testőrök őrta-nyája van.

Midőn az időnkénti vészkiállások itt az el-lenség!... a csukott ajtók mögé és aszendergők álmai közé is javában betolakodni kezdenek, sekretarius uram is fölébred, gyorsan fölűntja saruit és öltözködés közben az oldalszoba ajtaján fejét előre tolván bekiált:

— Illustrissime!... a beste kutya németek itt vannak!...

Teleki Mihály uram az estvét, mint rendszeren szokta, visszavonult, térképek tanulmányozásával s néhány magánlevél megírásával töltötte; későn fektűt s a komoly ok nélkül is gyakran előfordulni szokott láma és riadó kezdetén első álomban volt; de titkára ismert hangja azonnal fölébresztte őt, gyorsan öltözködik, s kardját felővedzven kilép a külső szobába és paripáját rendeli elé harsány kiáltással.

Titkára bámulva észleli és figyelmezteti, hogy saruit ellefledte.²³⁾

²³⁾ Tranch chroniconja II.—175. — említi, hogy Teleki futás közben a mocsárban elajította fél saruját, melyet a szathmári németek megtalálván a vár kapujára kissegezték.

1.413 ft 12 kr. Nyomatványból 43 ft. Könyvdijakból 830 ft 30 kr. Váltódijakból 114 ft 87 kr. Bélegdíjakból 6,070 ft összesen 165,731 ft 05 krajczár.

4. Visszafizetett összes kölcsönért 8.012,970 ft 07 kr. Értékpapir eladásból 520 ft. összesen 8.013,490 ft 07 kr. főössz. 10.058,320 ft 26 kr. Kiadás.

1. 16,417 esetben adott egyleti váltóra 8 mil. 172,549 ft 42 kr. Torna-vivoda részvényre 800 ft. Értékpapir több értékéért 444 ft. összesen 8 mil. 173,793 ft 42 kr.

2. Visszafizetett betételekért 1.662,093 ft 82 kr. Kisdédóvák részére 300 ft. Segélyezésre 500 ft. Légszesz szerelvényért 331 ft 95 kr. Két vas könyvszekrényért 1,080 ft összesen 1 millió 664,305 ft 77 kr.

3. Kezelési kiadások: Tartaléktőke részére 3.155 ft 92 kr. Nyugdíjalap részére 850 ft 34 kr. Ipartanoda részére 1,000 ft. Jövedelmi- és házadóba 1,253 ft 47 kr. Irodai kellékre 1,686 ft 42 kr. Bélyegre 6,070 ft. Tiszti rendes fizetésekre 6,577 ft 50 kr. Remuneratio 904 ft. Választmányi tiszteletdíj 6,791 ft 56 kr. Igazgatási tiszti fizetésekre 9,340 ft 09 kr. Betét utáni kamatokért 126,812 ft 70 kr. Tartalék utáni kamatokért 1,289 ft 05 kr. teszen a kamat összege 128,101 ft 75 kr. összesen 165,731 ft 05 kr. Pénztármaradék 1872 decz. 31-én 54,490 ft 02 főösszeg 10.058,320 ft 26.

Vagyon-ki-mutatás.

Követelések.

I. 1871-ik évről ájtűt váltók értékében 1. mil. 982,413 ft 16 kr. 1872-ik évben hozzájűt váltók értékében 8.172,548 ft 42 kr. össz. 10,154,962 ft 58 kr. Ebből levonva a visszafizetett kölcsön 8.012,970 ft 07 kr. Maradtott váltókban 2 millió 141,992 ft 51 kr.

II. Többféle értékpapirban 60,046 ft 85 kr. Egyleti ház értékében 21,715 ft 49 kr. Felszerelvényben 3,456 ft 86 kr. Készpénzben 1872 decz. 31-én 54,490 ft 02 kr. főösszeg 2.281,701 ft 73 kr.

Tartozások.

I. 1871-ik évről ájtűt tagok követelése 2 mil. 153,831 ft 66 kr. 1872-ik évben hozzájűt betét kamattal 1.763,660 ft 95 kr. összesen 3.917,492 ft 61 kr. Levonva a visszafizetett betételeket 1 mil. 662,093 ft 82 kr. Maradtott 6655 tagnak összes követelése 2.255,398 ft 79 kr.

II. 1871-ik évről ájtűt tartaléktőke készpénzben 20,613 ft 06 kr. 1872-ik évben hozzájűt kamatban 1,289 ft 05 kr. 1872-ik évben hozzájűt 10% illetékben 3,155 ft 92 kr. összesen 25,058 ft 03 kr. Ebből levonva a kisdédóvákknak adott 300 ft. Ebből levonva a segélyezésre adott 500 ft. Légszesz szerelvény és két vas könyvszekrényért 1,411 ft 95 kr. összesen 2,211 ft 95 kr. Készpénzben maradtott 22,846 ft 08 kr. 1871 évről ájtűt felszerelvény értéke 2,202 ft 33 kr. 1872-ik évben hozzájűt légszesz

— Igaz!... gondolja Teleki meglepetéssel észlelvén a véletlen öltözet hiányt és gyorsan visszafordul.

De alig huzza föl saruját, midőn nyílik az ajtó s belép egy a spanyol lovagok divatja szerint sisak rostélyozott és vértezett dalias levente.

— Barát vagy-e, vagy ellenség?... riad rá Teleki Mihály kardja markolatához kapván — mit akarsz?...

— Téged megmenteni!... válaszol az idegen nyugodtan

— Megmenteni!... folytatja meghökkenve Teleki Mihály, de csak hamar eszmél s félhalkan reczitálja — lovasságom a főterén van és várja, hogy élére álljak.

— Csak volt! szól közbe a levente, — de áttörve a vonal, szétszórva a gyalogság s a lovasság harozba keveredett!...

— Ördög és pokol!... távoznom kell!... lo-vamat!... örök lo-vamat!...

— Hová akarsz!... vesztedbe rohansz!...

— De mielőtt rád bíznam magamat tudnam kell, hogy ki vagy!...

— Hazafi!... és eljöttem hazám magy fiát megmenteni a német rabság gyalázatától!

— Köszönöm!... de tudni akarom!...

— Fogadásom tilja!...

— Járj tehát utadon nemes levente:... sor-sommal magam számolok!...

— Csakugyan nem ismert rám kegyelmed... szoll most az idegen nevetve és sisakrostélyát fölcsapja.

— B á n f f y D é n e s!... kiált föl meghök-kenve és hátra lépve Teleki — kegyelmed itt?... kegyelmed vesztemet akarja!... kegyelmed a né-mettel cimborál!... örök segítség!...

— Hasztalan!... szoll nyugodtan B á n f f y — ezek is elszaladtak!... most mindenki azután lát, hogy bőrét megmentse!...

Teleki a kellemetlen meglepetés miatt szóhoz jutni nem tud.

(Folyt. köv.)

szerevény 331 frt 95 kr. 1872-dik évben hozzájött két vas könyvszekrény 1,080 forint. Összesen 3614 forint 28 krajczár. — A fa és légszesz felszerelvény 1574 frt 28 kr. értékéből használatát 10% levonva 157 frt 42 kr. Marad 3,456 frt 86 kr. Teszen a tartaléktöke felszerelvényével együtt 26,302 frt 94 kr. Összesen 2.281,701 frt 73 kr

Kolozsvárt, 1872. decz. 31-én.

Tauffer Ferencz,
igazgató

Wagner Frigyes,
pénztárnok.

Geltch János,
fő-könyvvezető.

A választmány által kiküldött alóli bizottság a számadási tételeket az illető könyvekkel összevetvén, mindenben helyeseknek találtak. Kolozsvárt, 1873 febr. 26-án.

Sámi László. Korbuly Bogdán. Kállai Lajos.

Ugyan e tételeket mai nap megvizsgálván, a közgyűlésileg választott alóli bizottság és üttetvén az eleibe terjesztett üzleti naplókkal és könyvekkel, mindenben helyeseknek találtak. Kolozsvárt, márcz. hó 15-én 1873.

Finály Henrik. Indali Péter. Szentgyörgyi József. Kornéli János. Bogdán István. Nagy Lajos.

Külföldi hírek.

Mint a „Times“-nak Karakheeből távirják, az Euchantrets Sir Bartle Frérel és kíséretével 18-n reggel oda érkezett. Mint mondják, a parti kerületbeli muszkát és arab főnökökkel a rebzolgakereskedés megszüntetése iránt folyt alkudozások teljes sikerre vezettek.

Páris, apr. 22. A „Moniteur“ jelenti Spanyolországból, hogy a spanyol kormány és az állandó bizottmány közt vizsály fejlődött ki; ez utóbbinak többsége a jelenlegi kabinet helyett egy conservatív kabinetet kívánna Serrano elnöksége alatt.

Páris, apr. 22. Barodet megérkezett Lyonból, hogy választóinak bemutassa magát.

A „Times“ berlini levelezője szerint a kirgiz, turkoman és jany-dáriai síkságokon alkalmazott orosz csapatokat már majdnem 20,000 főre számítják. Egyedül a Kaspi tenger keleti partjain levő csapatokat 6000 főre teszik.

Az „Invalid“ azt állítja, hogy a legnagyobb akadály, melyre az oroszok a chivai határ felé utaztatásban találni fognak, a víz és takarmány hiánya leendő; de mielőtt a határ el lesz érve, a chivaiakra nézve alig lesz lehetséges bármely határozott elmentállást fejteni ki.

Mint Madridból 22-ről jelentik, a republikanusok remélik, hogy Figueras fölhagyand a kormányhatalom letétele iránti szándékával. 70 elfogatott carlista, köztük gr. Bonald, Barzellonából hajón Centába szállítottak.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, aprilis 25-én.

— **T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mihamarabb megújítani, nehogy a lap küldésében fenakadás történjen.**

— **Gizella főhercegnő kelengyéje** ruhában, ékszerekben stb. valódi császári bőkezűséggel van kiállítva; a főhercegnő hozománya ellenben, melyet szüleitől kapott, udvari körökben elterjedt hír szerint csak 220,000 frtra rug; azonkívül még bizonyos összegű gombostűpenz ígértetett neki a király magánpénztárából. — Lipót bajor herceg évi jövedelme 18,000 délnémet értékű frtot tesz ki.

— **Az országos közoktatásügyi tanács** középtanodai szakosztályának e napokban tartott ülésében az érettségi vizsgálat kérdése képezte a vita tárgyát. A szakosztály az érettségi vizsgálatot nemcsak a gymnasiumban óhajtja megtartani, hanem azt a reáltanodára is kiterjesztendőnek véli, még pedig úgy, hogy a reáltanodában már a legközelebbi tanévben érettségi vizsgálatot fejeztessék be a tanfolyam. A szakosztály továbbá a reáltanodai érettségi vizsgálat részleteit is megvitatta és megállapodásai szerint a reáltanodai írás- és szóbeli érettségi vizsgálat tárgyait a mennyiségben és nyelvben, a szóbeliét azonban a történelem, vegytan, ásvány- és földtannal kapcsolatban képeznek. Végül az is határozottat, hogy az érettségi vizsgálat azon nyelven folyon, mely az illető intézet tannyelve.

— **A magyar tudományos akadémia** idej (XXXIII-ik) nagy-gyűlése, illetőleg igazgatósági ülése s ünnepélyes közlése következő rendben s napokon fog tartatni: május 17-én a megjelenés, este osztályértekezletek; 18-án az osztályértekezletek folytatása; 19-én rendes heti ülése a III-ik osztálynak; 20-án nagy-gyűlés, d. u. 5 órákor; 21-én a nagy-gyűlés folytatása, 24-én igazgatósági ülés, déli 12-kor, 25-én ünnepélyes közlés 10 órákor.

— **Urházy György** temetése közrészvét mellett tegnap délután 5 órákor ment véghez. A koszorúkkal fedett koporsót régi honvéd baj-

társai s több honvédtiszt, az akadémia főtitkára, titkárai s több tagja, az írók közül régi pályatársai és barátai, s szép számu részvevő közönség állottak körül. Beteg és szenvedő neje csak az emeletről nézhette a szomorú szertartást. Közvetlen a koporsó mellett fiatal honvédek s a temetkezési egyet fáklyavívői állottak. Beszédet az elhunyt felett Török Pál superintendens tartott, meghatóan esetenve az elhunytak irodalmi, társadalmi s katonai szép múltját, kiemelve e téren szerzett babérait. Beszéd végeztével az elhunyt koporsóját a gyászszekérre a közös hadsereg harcosai tették fel, s katonai zenekar kísérette az örök nyugalom helyére.

— **A sétatér elején** a nemrég épített virágház mellett, ismét egy növényház építésével foglalatokodnak.

— **A zene-conservatorium** 1873. april 27-kén, vasárnap d. u. 4 órákor a Redoute-ban tartandó ez évi 1-ső rendes hangversenyének műsorozata. 1. Nyitány Hunyadi László dalműhez, Erkel től. 2. Jelenet és 2 dala a Próféta tól — Meyerbeertől nagy zenekar kísérettel énekli Kohn Ilka k. a. 3. Ábránd és változatok sipolára Reissigertől, előadja Thumser ur. 4. Magánydal Donizetti Rohán Mária cz. dalművéből énekli Gyulai Jolánka. a. 5. Nyitány Wagner Richard Rinazi című dalművéhez, zongorán előadják Kohn Ilka és Bertha kisasszonyok. 6. a) Magánydal. Weber Euryantha e című dalművéből és b) dal, mindkettőt énekli Scalla Wilhelmína urasszony. 7. Nyitány Weber büvös vadász című dalművéhez, nagy zenekarra. 8. Kettős ugyanazon című dalműből éneklik Kohn Ilka és Bertha kisasszonyok. A t. részvényesek a f. évre ujonnan kiváltandó részvényjegyük előmutatására kéretnek, részvénydíj személyenként egy évre 2 frt. Nem tagok 50 kr. belépti díjt fizetnek. Részvény- valamint belépti jegyek Demjén László pénztárnoknál válthatók, valamint a hangverseny napján d. u. 3 órákor a redoutuban. Miután a zene-conservatorium f. é. april 27-kén rendezendő hangversenyével 1872. sept. 1-vel megkezdett folyó egyleti évi hangverseny-cycusát kezdi meg, tisztelettel kéretnek fel mindazon t. cz. tagok, kik f. é. részvénydíjokat még nem fizették be, hogy annak befizetése mellett részvényjegyüket Demjén László pénztárnok urnál átvegyék.

A zene-conservatorium választmánya.

— **Beküldetett.** Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjában olvastam, hogy a belvárosi piacon, még e nyár folyama alatt hozzá kezdemek a a gránit lerakáshoz. Midőn örülök ennek, el nem mulaszthatom a belvárosi hatóság figyelmét a külváros azon utcáira is felhívni, melyek valóban olyan nyomorult állapotban vannak, hogy az ember, ha kénytelenítve van azokon áthaladni, nem tudja fel-fogni, miként lehet Kolozsvárt ez így? hol kevés fáradsággal s kezdeményezéssel ezen mind oly könnyen segíthetnének. Esős időben külmagyar, külön-közép, kúmonostor utcák valóságos sártengerek, nem kívánhatjuk, hogy kikövezzék, de annyit méltán várhatunk mint adózó polgárok, hogy legalább néhány szekér kavicsot hordjanak. Helyén lenne, ha a városi hatóság e részben is mozdítana valamit elő. Kolozsvárt, apr. 25. 1873.

Egy polgár.

— **Tüvészek.** F. hó 12-én Csik-Verebesben tűz ütven ki több mint 25 ház és oazdasági épület a lángok martaléka lett. Ugyan e hó 13-án Csik-szt. Tamás o n agyszerű pusztításokat vitt végbe a tüvész, ez utóbbiról nincs tudomásom, miből támadt, az előbbi gyufa által kisgyermek gerjesztették.

— **Midőn a nem általunk** előidézett körülmények távozásra készletnek, kötelességünknek tartjuk a nagyérdemű közönségnek irányunkban tanúsított s éveken át tapasztalt elnézéseért s pártfogásáért hálás köszönetünket nyilvánítani, egyuttal valamennyi ösmerősünk s barátunknak általunk hóm óhajtott viszontlátás reményében istenhozzádot mondani. Kolozsvárt, april 25-én 1873 teljes tisztelettel Szilágyi Béla és neje.

— **A török császári kincstár** nevezetességeit szállították apr. 22-kén Budapesten át a bécsi közkiállításra. A nagybecsű drágaságok s kitűnő műtárgyak a török kincstárnok, egy ezredes s egy főhivatalnok felügyelete alatt vannak. Első eset ez, hogy e tárgyak a serail palotáját elhagyják. Többnyire történeti nevezetességek s emlékek; ritkaságok nemes érczekből s drága kövekből. Van közöttük egy mázsa súlyu masszív arany szék, drága kövekkel kirakva s két menyezet arany rudakkal s szintén drágakő ékítéssel.

— **A Skene-féle szerződések ügyében** a birodalom, mint két fele által kiküldött enquete bizottság jövő kedden fogja zárulását tartani s e szerint várható, hogy annak jelentése — s ezzel egyuttal a jelen delegationalis ülésszak legjelentékenyebb kérdéseinek egyike — még a jövő hét végezte előtt tárgyalásra kerül a magyar delegatio kebelében. Valamennyi magyar delegatus erélyesen és egyhangulag oda nyilatkozik, hogy a szerződések jövőre nem tartandók fenn. Ellenben az osztrák delegatusok s főképp az u. n. alkotmány-pártbeliek Skenenek pártját fogják, miután Sk.

maga ama párt legkiválóbb tagjai közé tartozik, s most hogy az új osztrák választási törvények szerint megejtendő egyenes választásokról van szó, nagyon rá vannak a Sk. pártfogására szorulva. A hadügyminister pedig, bár Sk. szerződésének majdnem minden pontját megtöri már, azért pártolja, a Sk.-véli szerződés megtartását, mert amaz megszüntetésével a legnagyobb zavartól fél s tart attól, hogy a szabad verseny behozatalával a leg-súlyosabb árakat lesz kénytelen fizetni. Az állam és pedig inkább Ausztria, mint Magyarország helyesen fel fogott érdeke kívánja a szerződések megszüntetését; s mégis csak a magyar delegatio tagjai küzdenek a mellett.

— **Liebig Justus** 1803. május 13-án született Darmstadtban, s már gyermekkorában vegyészeti kísérleteket tett atyja házában, ki anyag-és festék kereskedő volt. Már gyermekkedélyében is hatalmasan érezte a vegytan iránti fogékonyságát s az udvari könyvtárban átbetűzött minden vegytani munkát. E buvárkodása közben lelkesültséget kapott e tudományág iránt, s atyja is örömmel beleegyezett, hogy fia vegyész legyen. Vas-szorgalommal tanulmányozta az alsóbb iskolákban elhanyagolt nyelveket, s midőn kizárólag a vegytani előadásokat hallgatta, már minden nevezetesebb vegytudós munkáját eredetiben olvashatta. I. Lajos nagy herceg utazási ösztöndíjat adott Liebig részére, s így elérte a fiatal tudós egyik fő vágyát, Párisba mehetni. 1822 őszén a legkitűnőbb francia tanárokat hallgatá, s tudományát oly jeles férfiak mellett bővíté, mint: Rouge, Dulong, Thénard és Gay-Lussac. Ez utóbbinál Humboldt vezette be, ki Liebig részére kieszközölte azon valóban nagy kitüntetést, hogy meglátogathatta Gay-Lussac magán laboratoriumát is, és megtanulta a jeles tudóstól kitűnő vizsgálati módszereit. Visszatérve hazájába, Giessenben tanári oklevelet kapott, s ugyanott 1824-ben a vegytan rendes tanára lett. Liebig ezen időtől kezdve európai hírt szerzett „Vegytani levelei“ által s egész Németországban a vegytan oly előhaladást tett tanári működése következtében, hogy nemcsak elérte Angliát és Franciaországot e tekintetben, sőt mondhatni, fölül is multa. A szerves elemek megmagyarázása által nagyon megkönnyítette a vegytani kutatásokat, s mint a mezőgazdaságtan megteremtője, halhatatlanná tette nevét. A világ minden részéből mentek tanulók Giessenbe hallgatni a nagy vegyész előadásait, s vezetése alatt képezni ki magukat. Reggeli 11 és 12 óra közt szokta tartani előadásait, s a nap többi óráin részint felügyelt tanítványainak kísérleteire, részint pedig magán laboratoriumában tette azon felfedezéseket, melyek a tudomány szempontjából oly megbecsülhetetlenek. — 1853-ban Münchenbe tette át lakását s nemcsak szóval a tanári széken és tudományos felolvasásokkal, hanem mint író is nagyban közreműködött kedvencz tudományának népszerűsítésén. Neve a tudományos irodalomban számos nagybecsű mű által van örökítve, s ezek közül felemlítjük a következőket: „Annalen der Chemie und Pharmacie“, „Handwörterbuch der Chemie“, „Die organische Chemie in ihrer Anwendung auf Agrikultur. Braunschweig 1840; 8. kiadás 1868“, „Die Tierchemie oder org. Chemie in ihrer Anwendung auf Physiologie und Pathologie“ Braunschweig 1843. 3. kiad. 1846. „Grundsätze der Agrikulturchemie Braunschw. 1855.“ „Theorie und Praxis der Landwirtschaft“ Br. 1856. stb.

— **A versező fika.** Vörösmarty Mihály koszorus költőnk, fiatalabb éveiben kirándulásokra tett, s az országnak regényesebb vidékeit betutazta. Somogy megyében utazván, egy kis igénytelen község korcsmájába éjjeli szállásra betért, hol a közös vendégszoba szomszédságában, egy külön szobát kapott, de a nagy zibongás és nevetés miatt nyugodni nem tudott; — a korcsmárostól — ki épen a szobába jött azon szándékkal hogy megkérdezze parancsol-e ennivalót, — kérdé: micsoda láрма van a vendégszobában? mire a korcsmáros mosolyogva felel: hogy a vendégek közt van egy abschidos fika, ki a miről kívánja az ember, egy kis boravalóért, mindenkinek verset mond. Vörösmarty kíváncsi volt a verselő katonára, bement tehát a vendégszobába, s felkérte az abschidos fikat: hogy mondjon neki is egy verset, szívesen megfizet érte. A fika alázatosan kérdé: miről parancsol a tekintetes ur? Vörösmarty a mint arról gondolkodott, miről mondasson verset, — épen akkor nyitott be nagy batyúval a hátán egy izraelita kereskedő. „Erről a batyus kereskedőről szeretnék verset hallani,“ mondá rögtön. A fika gondolkodás nélkül ekként versezett:

Sokat utaz keveset költ
Utat nem csinál gátot nem tölt,
Buzája soha sem zöld.
Mégis neki terem a föld.

Vörösmartynek a gondolat igen megtetszett, és a fikat jól megajándékozta.

— **A pesti egyetemen** a nyári tanfélévben a theologiai karban 8 tanár 13 tárgyról tart előadást; a jog és államtudomány-karban 20 tanár 38 tárgyról; az orvos-sebészeti karban 28 tanár 43 tárgy fölött; a bölcsészeti karban 6 tanár 13 bölcsészeti tárgyról; 8 tanár 15 történelmi tárgyról; 5 tanár 16 klaszika phisologiai tárgyról, 3 tanár 7 matematikai tárgyról, 8 tanár 23 természettudományi, 14 tanár 36 nyelv-

tudományi tárgyról; 3 tanár 9 hadtudományi tárgyról és 1 tanár a gyorsírászatban ad előadást. E félévben tehát összesen 100 tanár a tudományok 214 különböző ágáról tart előadást.

Szerkesztői nyílt posta.

Csik-Szeredában egy r. c.-nak. Névtelenül beküldött közleményeket nem használhatunk, a szerkesztőségnek tudni kell, ki ír ez vagy amaz kényes tárgyról.

Nemzeti színház.

(R.) Csütörtök, f. hó 24-én „Tűz a zárdában“ vigjáték 1 felvonásban, írta Barrière. Az egész mű egy szerepért, az Adrienne szerepeért van írva, melynek ha jó személyesítője akad, az okvetlenül tapsokat és sikert arat, mert különben valami bonyodalom vagy cselekvényről e darabban szó sincs, ha csak azt nem tekintjük annak, hogy Meriell, e blazirt uracsot egy pár percz alatt megtériti, aztán fogadkozás s több efféle, végre — házasság. A mellett az a hosszú jelenet Adrienne (Eichner Anna) és Meriel Gyula (Krasznai) közt oly hosszadalmas, oly fárasztó, hogy csak a szereplők ügyes játéka mentette meg a közönséget az elavástól. Eichner Anna Adrienne szerepét választotta bucsufellepteül, s valóban e színidényben csak Tücsök és Szerenose gyermekében láttuk oly szépen, annyi naivsággal s oly benső és mély érzéssel játszani, mint épen tegnap. A közönség kiléptekor koszoru, bouquet-tel, versözön és valóságos tapsviharral fogadta, mely perczek után sem akart megszünni. És ezt játékaival teljesen meg is érdemelte; vele mosolyogtunk gyermek örömein és csevegésén, osztoztunk fájdalomában s atyja visszatértekor kitörő örömeiben legalább amaz önkénytelenül kitörő taps által akart részt venni a közönség. A koszoru fekete szalagja a távozót gyászolja, a bouquet zöldje a mielőbb visszatérés reményét táplálja bennünk. Adja Isten. Egyébiránt a többi szereplők is megtették a magukét; Kovács Gyula különösen szépen játszott távozási jelenetében, midőn az aggodalmat, szeretetet és férfiúi kötelesség harczát jól fejezte ki. Krasznairól is elismeréssel szólhatunk, csakis Kendiben szerettünk volna több könnyed finomságot.

(B) Ezt követte **Valeria**, vigj. két felvonásban; írta Scribe Jenő, fordította b. Bánffy Farkas. E vigjáték Párisban 1822-ben, tehát egy fél századdal ezelőtt adatott először.

A darab gyenge, aligha megérdemlé a lefordítást. Boér Em ma bele találta magát Valeria siralmas szerepébe.

A közönség B. Emmát tapsokkal és többszöri kihívással jutalmazá. A többi szereplők Kovács Gyula (Halzburg gr.) és Fodor né (Caroline) ugy Krasznai (Milner) elég jó keretet képeztek a főszereplő körül, egyedül az megrovandó bennük, hogy a világtalant oly sokszor egyedül hagyják.

Biasini gyorsutazási menetrendje 1873. márcz. 27-től.

Kolozsvár és Nagy-Enyed között, mivel a nappali vonat megszüntetett, Biasini gyorsutazása 1873. mart. 27-től elkezdve Kolozsvárról Nagy-Enyedre küldi gyorskoocsiját, még pedig oly formán, hogy Kolozsvárról reggel 8 órákor minden nap indulva d. u. 4 1/2 órákor Nagy-Enyedre érkezik, Nagy-Enydről Kolozsvárra estvéli 10 órákor Deésről Szamosújvárra és Kolozsvárra na-indulva, reggeli 8 órákor Kolozsvárra érkezik. Ezen menetben kívül lehet Kolozsvárról Nagy-Enyedre d. u. 4 órákor is indulni, ugyszintén Nagy-Enydről éjjeli 3 órákor Kolozsvárra indulhatni, csak hogy ezen meneteknél Felvinczről N.-Enyedig és N.-Enydről Felvinczig a vasutal kell utazni.

Egy személy ára 30 font szabad podgyász-szal Kolozsvárról N.-Enyedig vagy vissza az első és közbülső Coupeba 5 frt, hátulsó Coupeba 4 ft 50 kr. tulsuly 5 kr. Tordáról Nagy-Enyedig vagy vissza első vagy közbülső coupéba 3 frt — hátulsó coupéba 2 frt 60 kr. tulsuly 2 1/2 kr. — Felvinczről N.-Enyedig vagy vissza 1 frt, tulsuly 1 kr. fontonként.

Felvételi iroda Nagy-Enyeden Vágó Ferencz szállodájában.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

April. 24-ről. 1873 5% metaliques 70.10. nemzeti kölcsön — 1860-diki államkölcsön 72.85. Bankrészvények 1025. Hitelrészvények 942. — London 328.75. Ezüst 107.85 Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 8.71

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 190. — Temesi 77. — Erdélyi 77.25. Horv. Szlavon 76.75.

Felélő szerkesztő **Sándor János.**

Néhai Buday Károly hagyatékához tartozó arany-ézüst tárgyak és ékszerek f. évi ápril hó 28-án és a következő napokon d. e. 9. órákor néhainak a főtéren a plébánia épület alatt levő üzlete helyiségében nyilvános árverezés útján a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett el fognak adni.

Miről a venni szándékozók ezennel értesíttetnek.

A Kolozsvári kir. törvényszék b. végrehajtójától.

Kolozsvártt 1873 ápril 23-án

Piger János.

Benkó Ferencz

kávés
PESTRŐL

ápril 24-kétől
átvette

a „GRAND“ KÁVÉHÁZAT,

s minden igyekezete arra lesz fordítva, hogy e közkedvességű helyiségben a n. érdemű közönségnek pontosan és jutányosan szolgálhasson.

E kávéház Kolozsvár lelegegansabb kávécsarnoka volt eddig is — bérlő ezután is azon lesz, hogy diszben és fényben nyerjen s a helyiséget látogató nagyszámú közönség kényelmét mindenben feltalálja.

Ezután is tart politikai, szépirodalmi és ismeretterjesztő magyar, német, francia és angol napilapokat és heti folyóiratokat s azokat másod-harmadnapon számunkint vagy havonként előfizetés útján az olvasó közönség rendelkezésére bocsátja.

Kapható havi előfizetés mellett kitünő jó reggeli kávé —
(tejes és fekete)

nagy adag havonként 5 ft 40
kis „ „ „ 3 ft 60

Végül felkéri azon tisztelt urakat, kik bivalokat tartanak, méltóztassanak őt a rendelkezésre álló tejmenyiségről értesíteni.

Benkó Ferencz,
pesti kávé.

Cséplőgépek

kézi-, vontató-, járgány-, víz- és gőzműködésre
120 frton o. ért. ingyen szállítva és vámentesen
Bécsig. Árjegyzékek és rajzok kívánatra bérmentesen és ingyen.

Ügynökök kívántatnak,

Ph. Mayfarth és társa gépgyára majnai Frankfurtban.

737 6—18

Legnagyobb nyereségremény.

260 huzásra,

13 főnyeremény	300.000 forintos,
2 főnyeremény	280.000 forintos,
2 főnyeremény	250.000 forintos,
7 főnyeremény	220.000 forintos,
8 főnyeremény	200.000 forintos,
5 főnyeremény	150.000 forintos,
2 főnyeremény	110.000 forintos,

és még számos 100,000, 60,000, 50,000, 40,000, 30,000 forintos stb. nyereményre játszhatni

A. csoportu játéktársulatunkban

egy részletjeggyel 18 résztvevő közt 25 évnegyedes 7 fős részletfizetéssel.

E kedvelt csoportban meg van minden Austriában létező állam- és magánköleson-sorsjegy, a melyek árkelet szerinti értéke teljes befizetés után készpénzzel fog a résztvevők közt felosztatni.

Mindjárt az első

7 fős évnegyedes részlet lefizetése után minden résztvevő játszik május 1-én a

Keglevich-sorsjegyekre;

május 3-án az inasburcki, május 5-én a salzburgi, május 15-én a magyar állam és június 1-én az 1864-ki sorsjegyek huzására.

A közelebbi huzásokra

ajánljuk 20 braunschweigi sorsjegyre alakított játéktársulatunkat, havonként 2 ft. részletfizetéssel; huzás május 1-én, főnyeremény

20.000tallér,

20 darab magyar 100 fős sorsjegyre, negyedévenként 7, vagy havonként 6 fős részletfizetéssel, huzás május 15-én főnyeremény 150.000 ft.

20 drb. 1864-ki 100 fős sorsjegyre, negyedévenként 9, havonként 8 részletfizetéssel.

20 drb. 1864-ki 50 fős sorsjegyre, negyedévenként 5, havonként 4 ft. részletfizetéssel, huzás június 1-én, főnyeremény 250.000 ft.

E csoportban mindjárt az első részletfizetése után 20 drb. sorsjegyre játszik a résztvevő, s nyeresé esetén a nyeremény húszdrésztét azonnal készpénzzel kikapja. Minden részlet teljes lefizetése után minden résztvevő egy eredeti sorsjegyet fog kapni.

Részletjegyekkel

egyes sorsjegyekre és tetszés szerint összeállított sorsjegy-csoportokra, a melyeknél résztvevő az első részlet lefizetése után egyedül játszik minden nyereményre, szolgálunk havonkénti vagy negyedéves részletfizetés mellett a legjutányosabb föltételek s a légelőnyösebb összeállítások szerint.

Az österr. Industrialbank

részlet-osztálya

ezelőtt

Fürst Ede

Bécs, Istvántér 2 szám

(Utányomat nem díjaztatik)

Köszvény

és csúzos bántalmak

gyógyíthatók. A legbiztosabb, valószínűleg egyedüli orvosser

dr. Pattison köszvény-vattája

kiválóan alkalmazandó az arc-, mell- és nyak csúzos bántalmaiban, fogfájásoknál, a fő-, kéz- és térd köszvényben, tagszagdátásokban, hátgerinc- és lépfájdalmokban stb. Egy egész csomag 70 kr., egy fél 40 krral o. é. kapható Engel József gyógyszerésznél Kolozsvártt.

Fogfájást

Figyelmeztetés.

Felkéretnek mindazok, a kik kolozsvári ékszerész néhai Budai Károlynak

igazítás végett vagy zálogba

ékszereket vagy egyéb tárgyakat adtak át, hogy azokhoz való tulajdonjogukat a mai naptól számítva legfeltebb 8 napok alatt alólírnál annyival bizonyosabban érvényesítsék, mert ha mulasztásuk miatt tárgyaik árverezés útján tán eladatnának, az ebből származott kár- és hátrányért semmi felelősség nem vállaltatik.

Kolozsvártt, 1873 ápril 25-én.

Bartha Lajos,

Budai Károly végrendeleti végrehajtója.

Legújabb hangjegyek.

Ifjúsági iratok és képes könyvek minden kor számára.
Ima- és ájtatossági könyvek, egyszerű olcsó, úgyszintén diszkótésben.
Iskolai könyvek, nagy választékban.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Legújabb hangjegyek.

Ifjúsági iratok és képes könyvek minden kor számára.
Ima- és ájtatossági könyvek, egyszerű olcsó, úgyszintén diszkótésben.
Iskolai könyvek, nagy választékban.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.

Demjén László

A hirlapokban bármely könyvkereskedés által hirdetett könyvek, hangjegyek, általában azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek az iratok minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők vidékre is régtől elküldtetnek.